

okur yazar
yazar okur

Gülten Akın Türkiye'ye çıkar

Gülten Akın'ın Türkiye'nin tarihinden, sosyolojisinden ayrı okunamayacak şiirine, 'İncelikler Tarihi' başlıklı kolektif çalışmada Cevat Çapan, Haydar Ergülen, Pelin Özer, Semih Çelenk'in de aralarında olduğu şair ve yazarların bakışıyla yeni bir pencere açılıyor. Şiir incileriyle süslü bu incelikler tarihinin şairi, ince elenip sık dokundukça daha da büyüyecektir. Kitabın bir müjdesi de budur...

Mademki Asuman Susam'ın deyişiyle Gülten Akın 'her kesimin hemfikir olduğu büyük bir şair'dir ve bu büyüklük 'şiirin içe alıp kapsadıklarıyla katmerlenir', bu katmerlenişteki estetik ve sosyal katmanları birlikte düşünmek gerekir. Susam'ın 'Duygu Kankaytsın'la birlikte hazırladığı 'İncelikler Tarihi'nde vurguladığı gibi; 'Türkiye'nin tarihinden, sosyolojisinden ayrı okunamaz' Akın şiiri. Hem tarihsel süreç hem yaşam pratiği gerideki asıl kurucu öz ile buluşur sürekli onda. Şiirinin popülerliği değil estetik güncelliği buradan beslenir. 'İnsan amacım, toplum madenim, şiir olmazsa olmazım' diye düşünen bir şairin ince ince ördüğü geleceğe açık bir toplandan söz açılabilir çünkü. O sebepten, Necmiye Alpay'ın 'okundukça büyüyen' şiir/şair tanımlamasına kulak verip, halk, divan ve çağdaş şiirin bütün içeriklerini kat edip kendine özgü kişilik kurmuş şairi okuyuşun bağlamlarını artırmak gerekir.

'İncelikler Tarihi/Gülten Akın Şiiri' tam da buna koyulur. Farklı okumalarla Akın şiiri güncellenir, örüşümlü inceliği açığa çıkarılır. Pandemi yasaklarının başladığı günlerde, İzmir'de gerçekleşmesi ertelenen sempozyum bildirilerinden oluşan kitap, Akın şiirinin konuşulup tartışılabilme kapasitesine yeni bir pencere açıyor.

GÜLTEN AKIN'I OKURKEN DUYDUKLARIMIZ

Üç ana bölümde ve yeni/ yenilikçi okumalara tabi tutulur böylece 'İncelikler Tarihi' içinde Gülten Akın, Necmiye Alpay, Saliha Paker, Mahmut Temizyürek, Sevilay Çelenk, Olcay Akyıldız, Metin Celâl 'Gülten Akın'da Şair Oluş' bağlamında söz alırlar. Duygu Kankaytsın'ın altını çizdiği 'edebiyat tarihinin sabit, kesinleştirmelerle kurulu bir alan olmayıp yeni çalışmalar ve araştırmalarla hep yeniden yazılabileceği' gerçeğinden doğan yorumlamalarla örülmüştür buradaki yazılar. Saliha Paker, şiirin başka bir dile çevrilmesi sürecini, Gülten Akın'ın katılımıyla gerçekleşen etkinlik çerçevesinde açar. İngilizceden Türkçeye

yönelen bu akış, dil kadar şiir dünyasının ilginç ve sürprizli kazısıdır. Mahmut Temizyürek 700 yıl 'uzak'tan başlayarak Lale Kutluk Hatun ile Akın'ı aynı özde buluşturur. Gülten Akın'ı 'bir kendisini doğuran' olarak görür Temizyürek.

TÜRKÇENİN ÇAĞDAŞLIK ÇITASINI YENİDEN YORUMLAMAK

'Gülten Akın'ı Okumak' başlığı, bir büyük şair ve çevirmenimiz Cevat Çapan'ın dikkatleriyle açılır. Gülten Akın'ı okurken duyduğumuz sesleri ayırıştırır bizim için. Roman Karavadi, Semih Çelenk, Pelin Özer, İnanç Avadit, 'okumanın yüksek bağlamı' içinde Akın'ı liflerine ayırtmaya girişirler. Karavadi, 'Yitikler Gecesi' şiiri ekseninde 'hermeneutik okuma' paralelinde, 'görkemli bir sadeliğin düşünsel ve felsefi' zenginliğinin peşine düşer. Çelenk, dramatik ve teatral izlere yönelir. Pelin Özer, sakin bir hayretin derdine oturur bu şiiri. Hafıza ve mekân gibi

ERİL ŞİİR DÜNYASINDA BİR KİLOMETRE TAŞI

Akın'ın şiiri bize, 1950'lerden günümüze değişen Türkiye'yi, duyumsatmakla kalmaz, insanlar, kentler, dostluklar, içerisi-dışarı, ilişkiler, ve dikkatli, tümden göz kesilmiş, kulak kesilmiş bir bellekte birikenler de sunar. (Haydar Ergülen)

Yalnız kendisinin değil, bütün insanlığın uğradığı haksızlıklara, çektiği çilelere, yoksulluğa, anlayışsızlığa karşı başkaldıran kişiliğiyle Camus'nün 'Başkaldıran İnsan'ını ya da yaşanan gerçekliği olması gereken bir dünyanın bilinciyle alımlayan Sisiphos'u çağrıştıran bir düşünür şairdi Gülten Akın. (Cevat Çapan)

Cumhuriyet sonrasının ilk kadın şairi olarak, hayli eril bir dünya olan şiir ortamında adını şiir tarihinin önemli bir kilometre taşı olarak yazmış, Türkçe şiirinin gelişiminde büyük etki etmiş bir şair Gülten Akın. (Olcay Akyıldız)

Onun büyük bir sabbıyla sürdürdüğü şairliği, bu anlamda, gerek 'kişisel zamanı en fazla kesintiye uğratılan' kişi oluşu hasebiyle 'anneliği' ve kadınlığı; gerekse upuzun bir dürüstlük ve tutarlılıkla yaşamını adadığı politik idealizm açısından bir cesaret örneğidir. (Hüseyin Köse)

çetrefil bir meseleyi açmak işini ise İnanç Avadit yüklenmiştir.

Ruken Alp, Didem Gülçin Erdem, Ali Özgür Özkarcı, Hayri K. Yetik, Emel Kaya, Yusuf Alper, Hüseyin Köse ve Betül Mutlu, 'Gülten Akın Şiirinin Yüzleri' etrafında buluşurlar. Çokça sözü edilen Akın şiiri ve folklor konusunu kavramak açısından Didem Gülçin Erdem'in yazısı özenle okunmalıdır. 'Bir elinde tarihle gezer/Ötekiyle halkbilgisini tutmuştur' diyen Akın'ın, 'destan, ağıt, türkü, ilahi gibi türleri geleneğe yaslanarak, kendine özgü bir söyleyişle yeniden' üretişinin çözümlemesidir bu. Ali Özgür Özkarcı ise Nezihe Meriç ve Leylâ Erbil ile beraber okumuştur Akın'ı. 'Türkçenin çağdaşlık çitasını yeniden yorumlamak ve gizil sularında dolaşmak' böyle mümkündür.

Emel Kaya söylemi merkez alarak, mekân-uzam-nesne bağlamında, özellikle mekân sınımlarına odaklanmış gözüktür. Metin Celâl'in şiirden ödünç alarak kavramlaştırdığı 'beni sorma' noktasından bakıldığında Yusuf Alper, Gülten Akın şiirinin ruhsal benliğine projeksiyona tutacaktır. Sonunda, şiir incileriyle süslü bu incelikler tarihinin şairi, ince elenip sık dokundukça daha da büyüyecektir. Kitabın bir müjdesi de budur. Gülten Akın Türkiye'ye çıkar sonuçta.

KESTİM KARA SAÇLARIMI

Kestim kara saçlarımı n'olacak şimdi Bir şeycik olmadı - Deneyin lütfen- Aydınlığım deliyim rüzgarlıyım Günaydın kayısıyı sallayan yele Kurtulan dirilen kişiye günaydın

BENİ SORARSAN

Beni sorarsan, Kış işte Kalbin elem günleri geldi Dünya evlere çekildi, içlere Sarı yaseminle gül arasında Dağların mor baharıyla Sis arasında Denizle göl arasında Yanımda kediler, kuşlar Fikrimden dolaşıyorum

**İNCELİKLER TARİHİ
GÜLTEN AKIN ŞİİRİ**
Hazırlayanlar: Asuman Susam&Duygu Kankaytsın
Yapı Kredi Yayınları, 2022
168 sayfa, 35 TL.